

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**ДАЙДЖЕСТ
УКРАЇНЬСЬКОЇ ГЕЛЬСІНЬСЬКОЇ СПІЛКИ З ПРАВ ЛЮДИНИ (УГСПЛ)
ВИПУСК № 3(75), ПРОГРАМА USAID «ПРАВА ЛЮДИНИ В ДІЇ»**

Грудень 2021 – січень 2022

ЗМІСТ

РЕАЛІЗОВАНІ В РАМКАХ ПРОГРАМИ ЗАХОДИ	2
МОНІТОРИНГ, АНАЛІТИКА ТА АДВОКАТУВАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ	2
СТРАТЕГІЧНИЙ СУДОВИЙ ЗАХИСТ	4
БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА	4
ПРОСУВАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА НАВЧАННЯ В СФЕРІ ЇХ ЗАХИСТУ	7
ГОЛОВНІ НОВИНИ В СФЕРІ ПРАВ ЛЮДИНИ	7

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬКА
ГЕЛЬСІНСЬКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

РЕАЛІЗОВАНІ В РАМКАХ ПРОГРАМИ ЗАХОДИ

МОНІТОРИНГ, АНАЛІТИКА ТА АДВОКАТУВАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

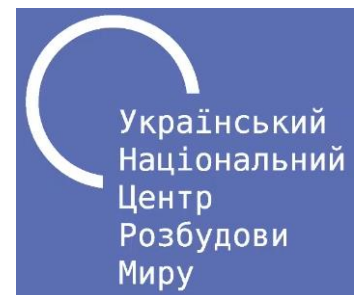
Україна посилює захист бранців Кремля та їх родин

Сім довгих років десятки громадських організацій, зокрема УГСПЛ/ Програма USAID «Права людини в дії», адвокатували це питання у співпраці з уповноваженими органами влади, і от нарешті Верховна Рада України [ухвалила Закон](#) «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їх сімей». Дія цього закону розповсюджуватиметься на: військових, які потрапили в полон, цивільних заручників, ув'язнених з політичних причин. Ключові положення:

- створюється Комісія з питань встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України;
- зазначається порядок виплати грошової допомоги постраждалим та їх рідним;
- закріплено гарантії на медичну та реабілітаційну допомогу, порядок здійснення правового захисту, реалізацію житлових, трудових, освітніх прав, права на пенсійне забезпечення та на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Засновано Український національний центр розбудови миру

15 грудня офіційно [розпочав роботу](#) Український національний центр розбудови миру, створений завдяки тісній співпраці між урядом, правозахисниками та експертами з діалогу і медіації¹. Установа координуватиме діяльність стейкхолдерів з розбудови миру, сприятиме соціальній згуртованості, єдності та стабільності, допомагатиме подолати наслідки збройного конфлікту та окупації, а також збиратиме докази вчинених порушень прав людини та воєнних злочинів з метою притягнення винних до відповідальності. Крім того, створення Центру є логічним кроком в контексті збереження історичної пам'яті про трагічні події в Україні для забезпечення їх неповторення, що є одним із принципів правосуддя перехідного періоду.

Центр має стати невід'ємною частиною державної системи моніторингу та документування порушень прав людини – системи, аналогів якої в світі ще не було. Це має зробити новостворений Центр головним двигуном на шляху довгоочікуваної інституціоналізації багаторічної праці неурядового сектору, включаючи [УГСПЛ та її Центру документування](#), який діє за підтримки Програми USAID. Крім того, Центр допомагатиме уряду виконувати його обов'язки в цій сфері, передбачені різними законами, стратегіями, програмами та міжнародними зобов'язаннями.

¹ [Додаткове посилання.](#)

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

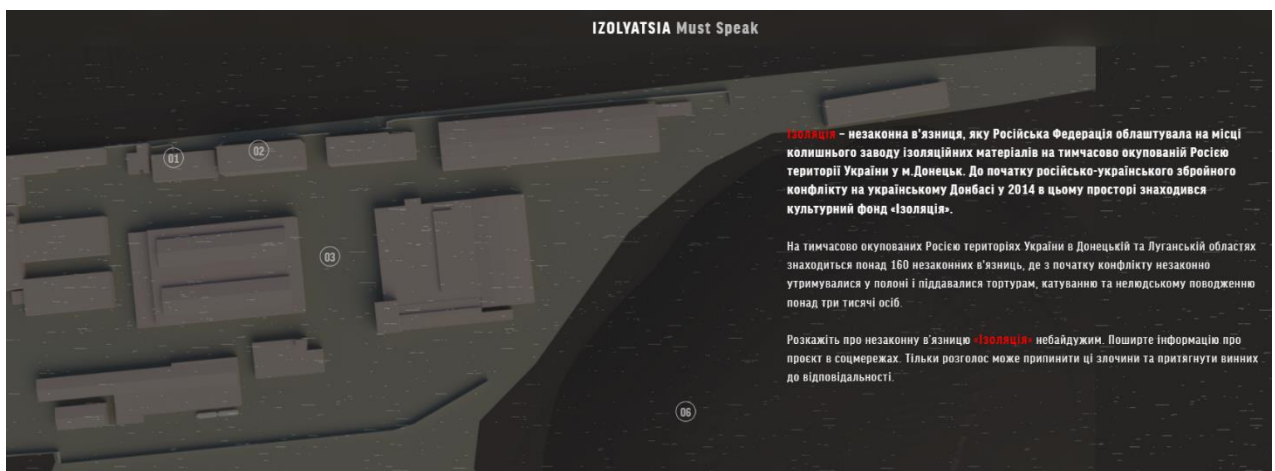
Вийшов десятий звіт УГСПЛ про гібридну агресію Росії проти України

Центр документування УГСПЛ/Програми USAID продовжує здійснювати історіографію подій гібридного збройного конфлікту в Україні на прикладі окремих міст Донбасу. Серія аналітичних довідок продовжується десятою історією – історією міста Антрацит та Антрацитівського району, що на Луганщині. Нагадуємо, що право знати правду – це один з чотирьох невід’ємних елементів перехідного правосуддя. Даний звіт, як і всі попередні, можна знайти за [цим посиланням](#).

Презентовано мультимедійний проєкт (сайт) «Izolyatsia: must speak»

У співпраці з іншими стейкхолдерами (зокрема Міністерство закордонних справ), УГСПЛ/Програма USAID виступила співорганізатором [презентації](#) сайту «[Izolyatsia: Must Speak](#)» та підбиття річних підсумків інформаційної кампанії, спрямованої на привернення уваги до нелегальної в’язниці «Ізоляція», яка, фактично, є концентраційним табором, створеним бойовиками на базі благодійного фонду «Ізоляція» після захоплення Донецька у 2014 році.

Інші новини УГСПЛ у цьому напрямку:

Пройшло більше 6 років з публікації [другого випуску](#) аналітичного огляду «Крим без правил» (російською), присвяченого дотриманню РФ як державою-окупантом майнових прав на території Криму. Події, які за цей час відбулись на окупованому півострові, спонукали авторів підготувати новий огляд, що охоплює довший період окупації – з лютого 2014 року по червень 2021 року². Англійська та російська версії [доступні тут](#). Крім того, [за цим посиланням](#) можна знайти всі попередні випуски.

² [Дотичне інтерв'ю юриста.](#)

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬСЬКА
ГЕЛЬСІНСЬКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

СТРАТЕГІЧНИЙ СУДОВИЙ ЗАХИСТ

Метою Програми USAID «Права людини в дії» в цьому напрямку є підтримка на національному і міжнародному рівнях стратегічних судових справ для захисту суспільних інтересів¹, а також їх широке висвітлення серед професійної спільноти та громадськості. Загальна кількість стратегічних справ, які стосуються конфлікту та підтримані Центром стратегічних справ (ЦСС) УГСПЛ в рамках Програми, понад 200.

Програма продовжує докладати зусиль для притягнення до відповідальності воєнних злочинців, що здійснили обстріл по мирних жителях під Волновахою у 2015 році

Однією з найтрагічніших подій гібридної війни Кремля проти України став артилерійський удар по рейсовому автобусу, в результаті якого 11 пасажирів загинули та ще 19 отримали поранення. У 2021 році суд в Запорізькій області заочно засудив одного з виконавців до довічного ув'язнення – [наразі](#) один з наших юристів відстоює справу в апеляційному суді. Нагадаємо, що справа щодо спланованого артилерійського обстрілу під Волновахою (де вже відомо ім'я російського координатора) також розглядається в Європейському суді з прав людини (ЄСПЛ) та Міжнародному суді ООН.

ЄСПЛ продовжує досліджувати справи щодо можливого порушення права на мирні зібрання в Криму

Справи наразі на стадії комунікації, тобто Уряд РФ має надати свої коментарі та зауваження стосовно прийнятності вказаних скарг, наявності та виправданості втручання у право заявників на свободу мирних зібрань (у значенні пункту 1 статті 11 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод), а також в частині скарг – виправданості позбавлення заявників волі та можливого порушення права на справедливий суд. Варто уточнити: ці [12 справ УГСПЛ](#) стосуються арештів, які мали місце у Криму в період з 2014 по 2018 рік. Одна з найбільш гучних справ – це затримання в травні 2014 року, коли кримські татари масово виходили на зустріч їхнього лідера Мустафи Джемілева. Інша ж стосується затримань українських активістів під час мітингу 9 березня 2015 року біля пам'ятника Тарасу Шевченку – за жовто-сині стрічки та прапор України.

БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА

[Мережа громадських приймалень УГСПЛ](#) продовжує надання безоплатної правової допомоги (в т.ч. у формі виїзних засідань у віддалених районах), проведення інформаційно-просвітницьких заходів в сфері прав людини, а також документування воєнних злочинів та порушень прав людини, пов'язаних зі збройним конфліктом. USAID в рамках програми «Права людини в дії» підтримує діяльність громадських приймалень (ГП) в містах [Торецьк](#), [Маріуполь](#), [Краматорськ](#) та [Покровськ](#) Донецької області, [Станиця Луганська](#), [Суми](#) та [Дніпро](#), які надають допомогу постраждалому від конфлікту населенню, Київську [об'єднану приймальню](#) з питань Криму та Донбасу, а також спеціалізовану приймальню з кримських питань у Херсоні.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**УКРАЇНЬКА
ГЕЛЬСІНСЬКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ**

Підвищення обізнаності громадян з питань захисту їх прав та інші теми, дотичні до діяльності Програми USAID

- Битва за зруйновані будинки на Донбасі: [як добитися](#) якісного обстеження майна.
- Восени 2021 року уряд спростив процедуру отримання ID-карток зареєстрованими на TOT: Програма USAID [роз'яснює](#) нюанси, в тому числі до завантаження пропонується нова [інфографіка](#).

АЛГОРИТМ ОТРИМАННЯ ID-КАРТКИ ВПЕРШЕ

1 ВЕРЕСНЯ 2021 року Кабінет Міністрів України ухвалив Постанову КМУ № 1109, якою вніс зміни до Порядку оформлення паспорта громадянина України

Ці зміни зробили процедуру отримання паспортних документів для людей тимчасово окупованих територій України. [Короткий опис цих змін в цьому матеріалі](#)

Як отримати паспортні документи за новою процедурою?

КУДИ ЗВЕРТАТИСЬ?

З заявою про оформлення паспорта необхідно звернутись до органу Державної міграційної служби. Наразі звертатись можна у будь-який територіальний підрозділ міграційної на території України.

НЕОБХІДНІ ДОКУМЕНТИ:

- ✓ **свідоцтво** про народження;
- ✓ **оригінали** документів, що підтверджують громадянство та посвідчують особу батьків або одного з них, які на момент народження перебували у громадянстві України (для підтвердження факту належності особи до громадянства України); У разі відсутності таких документів або у разі, коли батьки чи один із батьків такої особи на момент її народження були іноземцями або особами без громадянства, або у разі набуття особою громадянства України на території України подається довідка про реєстрацію особи громадянином України;
- ✓ **паспорт** громадянина України для виїзду за кордон (для осіб, які постійно проживали за кордоном, після повернення їх в установленому порядку на проживання в Україну та для осіб, які набули громадянство України за кордоном);
- ✓ **посвідчення** про взяття на облік бездомних осіб (для бездомних осіб);
- ✓ **довідку** про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків. Цю довідку також можна оформити одночасно з поданням заяви на отримання ID-картки. Або надати повідомлення про відмову від його прийняття.

ВАРТІСТЬ ПОСЛУГИ ТА ПІЛЬГИ

Для громадян, які досягли 14-річного віку та отримують паспорт громадянина України вперше, отримання паспорту є безкоштовним.

ТЕРМІН РОЗГЛЯДУ ЗАЯВИ

Паспорт, який оформлюється вперше, видається не пізніше ніж через **20 робочих днів** з дня оформлення заяви для його отримання.

ТЕРМІН ЗБЕРІГАННЯ ПАСПОРТУ В ОРГАНІ ДМС

Паспорт зберігатиметься два роки в ДМС, однак цей строк може бути продовжений ще на один рік, за письмовою заявою особи.

ЯКЩО ПАСПОРТ ВИДАЄТЬСЯ ПІСЛЯ 18 РОКІВ

В разі, якщо паспорт отримується після досягнення 18-річного віку, необхідно пройти процедуру встановлення особи. Для цього до органу ДМС необхідно подати документ, виданий відповідним органом, установою, організацією, який містить фотозображення особи. А в разі його відсутності необхідно подати письмову заяву в довільній формі, в якій зазначається інформація про:

- ✓ **адресу** місць проживання;
- ✓ **навчання**;
- ✓ **роботи**;
- ✓ **установ** виконання покарань;
- ✓ **відомості** про свідків, які будуть залучені до проведення процедури встановлення особи;
- ✓ **інша** інформація.

Свідками можуть бути дієздатні один із членів сім'ї особи (у тому числі колишня дружина/чоловік) чи її родич або сусіди (не менше двох), які досягли 14-річного віку та мають документи, що посвідчують особу, які підлягають обов'язковому пред'явленню.

В разі, якщо вищезазначені документи відсутні, або немає людей, які могли б стати свідками для проведення процедури встановлення особи, ви можете звернутись до мережі громадських приймачів Української Гельсінської спілки з прав людини для встановлення особи та факту проживання на території України.

- З 22 березня 2022 року [запрацюють](#) нові правила реєстрації місця проживання, які мають полегшити вирішення багатьох проблем при отриманні соціальних і адміністративних послуг як громадянами України з TOT, так і тими, хто виїхав на підконтрольну Україні територію з оформленням або без оформлення статусу ВПО.
- На підкріплення ліквідації вільної економічної зони «Крим» уряд [продовжує](#) спрощувати правила перетину адміністративного кордону з тимчасово окупованим Кримом. Так, з 7 грудня набуває чинності наказ Мінреінтеграції №258 «Про затвердження Переліку і обсягів (вартості/ваги/кількості) обмежених або заборонених до переміщення через адміністративну межу товарів, а також товарів, які можуть бути віднесені до особистих речей», тож приймальня з питань Криму [пояснює деталі](#).

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

- При перетині лінії розмежування через КПВВ на Донбасі одна людина може перевозити з собою до 50 тисяч гривень або еквівалент цієї суми в іноземній валюті. Жодних пояснень про їх походження надавати не потрібно. [А що робити, якщо необхідно перевезти більшу суму?](#)

**ЯК ПЕРЕВЕЗТИ
через КПВВ
БІЛЬШЕ 50000 ГРИВЕНЬ?**

**ОТЖЕ, ВИ ВИРІШИЛИ ПРОДАТИ ВСЕ СВОЄ МАЙНО
НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНІЙ ТЕРИТОРІЇ**
та переїхати на підконтрольну Україні територію,
але все не так просто. Пояснюємо чому.

Не всі знають, але при перетині лінії розмежування через контрольний пункт в'їзду-виїзду (далі - "КПВВ") одна людина може перевозити з собою до 50 тисяч гривень, або еквівалент цієї суми в іноземній валюті. Жодних пояснень про їх походження надавати не потрібно. Якщо ж необхідно перевезти більшу суму – потрібно звертатися до координаційного центру за отриманням відповідного дозволу. Такі правила були встановлені Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України (пункт 2 Наказ № 52 від 14.07.2020 року). Але цей підзаконний акт та взагалі українське законодавство не передбачає будь-якого порядку погодження з представником координаційного центру перевезення суми понад 50 тисяч гривень.

З огляду на численні звернення громадян до Української Гельсінської спілки з прав з прав людини з наведеної вище проблеми, ми підготували так званий алгоритм дій для громадян, які бажають перевезти з собою суму в розмірі більше 50 тисяч гривень через КПВВ.

- 1** **Перед поїздом** підготуйте підтвердуючі документи про походження грошових коштів; зокрема це може бути: свідоцтво про зайняття підприємницькою діяльністю, довідка з місця роботи або ж договір купівлі-продажу. Застерегаємо, що з великою долею вірогідності представники української влади не приймуть документи, підписані органами влади окупованої території. Проте, у разі складання уповноваженою особою щодо Вас протоколу за адміністративне правопорушення (стаття 204-3 КУпАП) та направлення його до суду, судовий орган прийме такі документи до уваги.

USAID Від Американського Народу
Міністерство закордонних справ України в Україні
Українська Гельсінська спілка з прав людини

- 2** **Підготуйте заяву** (у довільній формі) про погодження переміщення грошових коштів у двох примірниках. Другий примірник Вам потрібен, аби на ньому представник української влади проставив відмітку чи підпис про отримання від Вас цієї заяви із документами.
- 3** **Знаходчись на КПВВ**, надіть пакет документів представнику координаційного центру, а у разі його відсутності – іншій уповноваженій особі для направлення заяви за належністю.
- 4** **Обов'язково**, під час подання заяви, вимагайте від представників координаційного центру або іншої уповноваженої особи проставлення відмітки про отримання ним заяви та додатків до неї на Вашому екземплярі. Якщо посадові особи відмовлятимуться приймати заяву, вкажіть, що, «Відповідно до положень ст. 7 Закону України «Про звернення громадян» звернення підлягають обов'язковому прийняттю та розгляду; якщо питання, порушені у зверненні, не входять до повноважень особи, яка його отримала, звернення пересилається посадовою особою за належністю відповідному органу чи посадовій особі». Тому, навіть за відсутності представника координаційного центру на КПВВ, через який Ви перебуваєте, представники інших державних органів (ДПС, ДФС тощо) повинні прийняти заяву про погодження переміщення готівки.

У разі складання протоколу про вчинення Вами адміністративного правопорушення та вилучення коштів – обов'язково в протоколі зазначайте, що: **«Ви мали при собі підтвердуючі документи про походження коштів, та Ви звертались із заявою до координаційного центру про погодження переміщення коштів через КПВВ».**

У такій ситуації головне – не панікувати, адже складання протоколу не означає визнання Вас винними у вчиненні адміністративного правопорушення. Саме суд, до якого буде направлено протокол, визначить чи дійсно було Вами порушено норми Закону, а тому Ваші письмові пояснення у протоколі та документи про походження коштів знадобляться в ході судового розгляду.

Якщо Ви опинилися у такій ситуації – Ви можете звернутись за отриманням правничої допомоги до однієї із наших Громадських приймалень.

USAID Від Американського Народу
Міністерство закордонних справ України в Україні
Українська Гельсінська спілка з прав людини

Правова допомога постраждалим від збройного конфлікту та окупації

Наші юристи у Дніпрі [допомогли](#) ВПО отримати страхові виплати через травму на виробництві. За допомогою цієї справи юристи також наголошують на необхідності вирішувати цілу проблему, яка, насправді, стосується багатьох: громадяни, що отримали травми та профзахворювання на робочому місці до того, як підприємства, на яких вони працювали, залишились на непідконтрольних українській владі територіях Донбасу, і не перереєстрували у відповідності з українським законодавством свою діяльність, наразі не можуть отримати страхові виплати без звернення до суду.

Інфографіка щодо результатів роботи громадських приймалень

Програма USAID «Права людини в дії» продовжує звітувати про надану правову допомогу в постраждалому від конфлікту та окупації регіоні – пропонуємо дані за [листопад та грудень 2021](#) року із тематичним, регіональним та гендерним розподілом.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬСЬКА
ГЕЛЬСІНСЬКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

ПРОСУВАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА НАВЧАННЯ В СФЕРІ ЇХ ЗАХИСТУ

УГСПЛ продовжує організацію навчальних заходів з прав людини, а також бере участь в розробці комплексної національної політики в галузі освіти у сфері прав людини. Ця діяльність здійснюється в рамках Всеукраїнської освітньої програми «[Розуміємо права людини](#)» (РПЛ)³, яка в даний час є єдиною неформальною системою освіти, що має матеріальну базу для своєї діяльності – Освітній дім прав людини в Чернігові (ОДПЛ-Чернігів).

Продовжуємо серії вебінарів під загальною назвою International Law Talks

До ознайомлення пропонуються три нові випуски:

- [«Донбаська справа» проти РФ в ЄСПЛ: чому були перенесені слухання та чого очікувати наступного року?»](#);
- [«2021: призма прав людини»](#);
- [«Гендерно-чутлива допомога потерпілим: від сенситивних розслідувань до ефективних репарацій»](#).

ГОЛОВНІ НОВИНИ В СФЕРІ ПРАВ ЛЮДИНИ

ГА ООН схвалила дві резолюції стосовно Криму

- 9 грудня [схвалено](#) оновлену резолюцію «Проблема мілітаризації Автономної Республіки Крим та м. Севастополь, Україна, а також частин Чорного і Азовського морів».
- 16 грудня Генеральна Асамблея ООН [схвалила](#) оновлену і посилену резолюцію «Ситуація з правами людини у тимчасово окупованих Автономній Республіці Крим та м. Севастополь, Україна».

Новини від Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України

- Вдосконалено механізм надання компенсацій за житло, зруйноване внаслідок агресії РФ – відповідна постанова була [ухвалена](#) на засідання 9 грудня.

УГСПЛ загалом вітає такі зміни, але в той же час [вважаємо](#) їх недостатніми, адже вони все ще не вирішують наступні питання: 1) залишається обмеження суми компенсації. Її розмір, як і раніше, не залежить від площі зруйнованого житла. Всі отримують 300 тисяч гривень; 2) на компенсацію не можуть розраховувати мешканці

³ Заснована в 2007 році, програма спрямована на інкорпорування цінностей та принципів прав людини в систему формальної освіти, а також розвиток неформальної освіти прав людини, таким чином сприяючи культивуванню культури прав людини, зміцненню поваги до верховенства права в Україні, сприянню міжкультурному порозумінню та принципам мирного вирішення конфліктів. Наразі РПЛ нараховує понад 3500 випускників зі всієї України.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬКА
ГЕЛЬСІНСЬКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

непідконтрольних Уряду України територій через неможливість проведення там обстеження.

- Відтепер жителі тимчасово окупованих територій України можуть отримати «пакунок малюка» або грошову компенсацію його вартості – 23 грудня Кабінетом Міністрів України прийнято відповідну постанову.

Уряд спростив процедуру визнання осіб такими, що були позбавлені свободи внаслідок збройної агресії РФ проти України

Раніше звільнені з полону громадяни могли отримати право на грошову допомогу від держави лише у разі включення до списку Служби безпеки України після звільнення. Уряд вилучив цю норму з Порядку і спростив процедуру визнання осіб такими, що були позбавлені свободи внаслідок збройної агресії РФ проти України. Таким чином, відповідна міжвідомча комісія зможе розглядати усі заяви, які надійдуть від осіб, що були звільнені з полону, починаючи з 2014 року.

Цей дайджест було розроблено завдяки щедрій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Програми «Права людини в дії», яка виконується Українською Гельсінською спілкою з прав людини. Зміст публікації не обов'язково відображає погляди USAID/Уряду США.

У світі, USAID є однією з провідних установ у сфері розвитку, яка виконує роль каталізатора цих процесів та допомагає досягати позитивних результатів. Діяльність USAID є проявом доброчинності американського народу, а також підтримує просування країн-отримувачів допомоги до самостійності та стійкості та сприяє забезпеченню національної безпеки та економічного добробуту США. Партнерські стосунки з Україною USAID підтримує з 1992 року; за цей час, загальна вартість допомоги, наданої Україні з боку Агентства, склала понад 3 млрд. доларів США. До поточних стратегічних пріоритетів діяльності USAID в Україні належать зміцнення демократії та механізмів досконалого врядування, сприяння економічному розвитку та енергетичній безпеці, вдосконалення систем охорони здоров'я та пом'якшення наслідків конфлікту у східних регіонах. Для того, щоб отримати додаткову інформацію про діяльність USAID, просимо Вас звертатися до Відділу зв'язків з громадськістю Місії USAID в Україні за тел. (+38 044) 521-57-53. Також пропонуємо завітати на наш вебсайт: <http://www.usaid.gov/ukraine>, або на сторінку у Фейсбук: <https://www.facebook.com/USAIDUkraine>.

Програма USAID «Права людини в дії», контактна інформація:

Українська Гельсінська спілка з прав людини
вул. Фролівська, 3/34, Київ, Україна
тел.: +38 044 485 17 92, факс: +38 044 425 99 24

Електронна пошта: t.symbivskyy@helsinki.org.ua, веб-сайт: <http://helsinki.org.ua/>